

جواد معروفی (۱۲۹۱ خ - ۱۳۷۲ خ) از آهنگسازان و نوازندگان برجسته پیانو در ایران و فرزند استاد موسیقی معروفی نوازنده تار بود. ی در سال ۱۲۹۱ در تهران به دنیا آمد. مادرش عذرا و پدرش موسیقی معروفی، از شاگردان برگزیده درویش خان و از موسیقی‌دانان بزرگ دوره خود بود. پنج سال داشت که خواهرش - نرگس - به دنیا آمد. چند سال بعد در همان دوره کودکی مادرش را از دست داد و در خانواده پدری بزرگ شد. در ۱۸ سالگی با شمس المزمان ازدواج کرد. حاصل این ازدواج چهار فرزند بود: منوچهر، شکوه المزمان (گیتی)، ژیللا و فرهاد. او در طول عمر خود سعی در آشتی دادن موسیقی سنتی و غربی داشت. وی در بامداد روز سه شنبه، شانزدهم آذر ماه ۱۳۷۲ در تهران درگذشت. آموزش موسیقی را نزد پدر آغاز کرد؛ تار می‌نواخت و با نواختن ویولن نیز آشنا شد. بعد از دوره ابتدایی، در ۱۴ سالگی و در دوره‌ای که کلنل وزیر مدیر هنرستان ملی موسیقی بود، به تحصیل در آن جا مشغول شد. به پیانو روی آورد و نزد خانم تاتیانا خاراطیان به یادگیری تکنیک نوازندگی پیانو کلاسیک مشغول شد. اتودها و پرلودهای شوپن، سوناتهای موتسارت، بتهوون، شوپرت و فوگهای باخ را با مهارت می‌نواخت. در کنار موسیقی کلاسیک، موسیقی ایرانی را هم ادامه داد و تحصیلات موسیقی را نزد علینقی وزیری کامل کرد.

در ۲۱ سالگی، در ۱۳۱۲، به دلیل استعداد شگرفش در موسیقی به استخدام وزارت فرهنگ وقت در آمد و معلم موسیقی مدارس تهران شد و به آموزش سلفژ و دیکته موسیقی در هنرستان پرداخت. از ۱۳۱۹، همزمان با افتتاح رادیو به این موسسه پیوست و سال‌ها تک نواز پیانو بود. از ۱۳۳۲ به سرپرستی موسیقی رادیو منصوب شد و همزمان با آن به عضویت شورای عالی موسیقی در آمد. معروفی همچنین رهبر ارکستر شماره یک و رهبر ارکستر گل‌ها بود. او تنظیم کننده آهنگ‌های علی اکبر شیدا، عارف قزوینی، رکن المدين مختاری و درویش خان و بسیاری دیگر از آهنگسازان معروف ایرانی بوده است. خودش می‌گوید:

«از بدو تأسیس رادیو در سال ۱۳۱۹ در آنجا هم مشغول شدم. در آن موقع سنی نداشتیم ولی هم نوازنده پیانو بودم و هم رهبر ارکستر شماره یک. سال اولی که رادیو تأسیس شد، در اولین ارکستر رادیو این نوازنده‌ها بودند: ابوالحسن صبا، حبیب سماعی، حسین تهرانی، مرتضی نی‌داوود و خود من. بعدها که برنامه گل‌ها تأسیس شد من رهبر ارکستر آن شدم و نوازنده پیانو و سولویست هم بودم. برای ارکستر گل‌ها هم قطعاتی تنظیم می‌کردم.»

او در نواختن پیانو برای موسیقی ایرانی، از روش مشیر همایون شهردار بیشتر از مرتضی محجوبی اقتباس می‌کرد؛ اما شیوه‌ای ویژه و یکتا داشت که تکنیک در آن آشکار بود. معروفی بیش از چهار سال در زمینه آهنگسازی فعالیت کرد. معروفی و پدرش، از نخستین کسانی محسوب می‌شوند که قطعاتی در دامنه موسیقی ایرانی برای پیانو ساخته و تنظیم کرده‌اند. اولین قطعه جواد معروفی، ترانه‌های خیام،

بر اساس رباعیات خیام بود که در ۱۳۱۵ اجرا شد.

از جمله خدمات فرهنگی و آموزشی جواد معروفی، می‌توان به سال‌های تدریسش در دانشگاه تهران اشاره کرد. در آن زمان رویش ساخت آهنگ و فرم‌های اصیل موسیقی را تدریس می‌کرد. استاد در سال‌های عمرش در دانشگاه تهران و هنرستان موسیقی شاگردان بسیاری تربیت کرد که از هنرمندان بنام کشور هستند. اردشیر روحانی، افلیا پرتو، انوشیروان روحانی، پرویز اتابکی (اتابکی)، مهین زرین پنجه و ساسان محبی. خودش می‌گوید:

«سبک من را انوشیروان روحانی، اردشیر روحانی، افلیا پرتو، مهین زرین پنجه و ساسان محبی خوب می‌نوازند. آنها شاگردان خوبم بوده‌اند. آنها، هم موسیقی ایرانی را می‌دانند و هم موسیقی غربی را. موسیقی ایرانی را وقتی به شاگرد درس می‌دهیم که دست روان داشته باشد و موسیقی کلاسیک را زده باشد. چون موسیقی کلاسیک دست را روان و نت خوانی را قوی می‌کند. بعداً موسیقی ایرانی به او درس می‌دهیم، چون موسیقی ایرانی تکنیک مفصلی دارد.»

[از ویکی‌پدیا](#)